

Povinnost vydávajícího uvádět vydávanou věc do stavu, v němž se nalézala ke dni doručení písemné výzvy k vydání

Z ustanovení § 7 zákona č. [87/1991](#) Sb. nevyplývá povinnost vydávajícího (povinné osoby) uvádět vydávanou (popř. již vydanou) věc do stavu, v němž se nalézala ke dni doručení písemné výzvy k vydání.

Z ustanovení § 7 zákona č. [87/1991](#) Sb. nevyplývá povinnost vydávajícího (povinné osoby) uvádět vydávanou (popř. již vydanou) věc do stavu, v němž se nalézala ke dni doručení písemné výzvy k vydání.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.8.2000, sp.zn. 23 Cdo 1677/98)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o uvedení nemovitosti do původního stavu, vedené u Okresního soudu v Jindřichově Hradci pod sp. zn. 2 C 390/97, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. května 1998 č.j. 5 Co 684/98-70 tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Žalobkyně svůj nárok na „uvedení části domu č.p. 460/II v T., přilehlou k silnici vedoucí k lázním, poškozenou požárem ze dne 23. února 1994 do stavu, v němž se nalézala ke dni doručení výzvy k vydání věci z 27. května 1991“ vůči žalované dovozovala z ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. [87/1991](#) Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „restituční zákon“), když namítala, že zmíněné ustanovení nebylo naplněno, protože v mezidobí od podání výzvy k vydání domu č.p. 460/II v T. došlo požárem k jeho znehodnocení. Později svůj nárok podpořila rovněž odkazem na ustanovení § 9 odst. 1 restitučního zákona s tím, že žalovaný v rozporu s tímto ustanovením nemovitost pronajal; seznámena se závěrem o nejpravděpodobnější příčině požáru (vznícení od zalétnuté jiskry z komína) pak dovozovala, že pokud by dům nebyl žalovanou pronajat a nájemce netopil v kamnech, objekt by nevyhořel.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací rozsudkem ze dne 20. května 1998 č.j. 5 Co 684/98-70 potvrdil rozsudek Okresního soudu v Jindřichově Hradci (soudu prvního stupně) ze dne 19. prosince 1997 č.j. 2 C 390/97-31, jímž byla zamítnuta žaloba o „uvedení části domu č.p. 460/II v T., přilehlou k silnici vedoucí k lázním, poškozenou požárem ze dne 23. února 1994 do stavu, v němž se nalézala ke dni doručení výzvy k vydání věci z 27. května 1991“, a rozhodnuto o náhradě nákladů řízení účastníků a státu. Současně rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení a zamítl návrh žalobkyně na připuštění dovolání.

Odvolací soud se v souzené věci ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že z ustanovení § 7 odst. 1 restitučního zákona nelze bez dalšího vyvozovat povinnost žalované povinné osoby odstranit znehodnocení věci, k němuž došlo v mezidobí od doručení výzvy k vydání věci do jejího vydání. Rovněž uzavřel, že žalovaná povinnosti stanovené jí coby osobě povinné ustanovením § 9 odst. 1 restitučního zákona neporušila; byly-li nemovitosti žalovanou pronajaty pouze na dobu určitou, do jejich případného vydání oprávněné osobě, přičemž nájemce byl smluvně zavázán dodržovat všechny bezpečnostní, hygienické a jiné předpisy při užívání pronajatých nemovitostí, bylo ustanovení § 9 odst. 1 restitučního zákona respektováno. S připomenutím § 10 odst. 1 věty druhé restitučního zákona uzavřel, že v posuzované věci nebyly splněny předpoklady pro uspokojení nároku podle restitučního zákona a shodně jako soud prvního stupně nedovodil oprávněnost žaloby ani z hlediska obecného předpisu pro nedostatek příčinné souvislosti mezi chováním žalované a vznikem škody.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, v němž navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci odvolacímu soudu k dalšímu řízení. V rámci dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), brojí proti závěru odvolacího soudu ve svém důsledku dovozujícímu, že povinnost žalované uvést dům do stavu, v němž se nacházel ke dni doručení výzvy k vydání, nelze bez dalšího dovodit již z § 7 odst. 1 restitučního zákona; je přesvědčena, že citované ustanovení bylo odvolacím soudem nesprávně interpretováno. Nesouhlasí pak ani se závěrem, že povinnost žalované odstranit znehodnocení vzniklé požárem nelze dovodit ani z § 9 restitučního zákona, když žalovaná povinnosti uvedené v tomto ustanovení plnila. Zmíněný závěr žalobkyně zpochybňuje i prostřednictvím § 241 odst. 3 písm. c/ o.s.ř., když vytýká odvolacímu soudu, že ignoroval zjištění, že žalovaná v kritické době objekt pronajímala. Porušení povinnosti nakládat s věcí s péčí řádného hospodáře žalobkyně spatřuje (nově) v tom, že žalovaná neopravila poškozený střešní plášť a že nepoužila vyplacené pojistné na obnovu požárem poškozeného objektu.

Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 28 odst. 1 písm. a/ zákona č. [335/1991](#) Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, § 10a o.s.ř.) - po zjištění, že dovolání splňuje obsahové i formální náležitosti vyžadované zákonem, bylo podáno včas, osobou k tomu legitimovanou (žalobkyní) zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1, 2 o.s.ř.) - se nejdříve zabýval přípustností dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Není-li řízení a rozhodnutí odvolacího soudu postiženo vadami způsobujícími zmatečnost (§ 237 odst. 1 o.s.ř.), k nimž dovolací soud za situace, kdy dovolání bylo podáno včas a k tomu legitimovaným subjektem, přihlíží z úřední povinnosti - a ty v daném případě nebyly žalobkyní v dovolání tvrzeny (§ 241 odst. 3 písm. a/ o.s.ř.), ani nevyplývají z obsahu spisu (§ 242 odst. 3 věta druhá o.s.ř.) - je třeba, je-li dovoláním napaden rozsudek odvolacího soudu, zkoumat přípustnost dovolání z pohledu ustanovení § 238 odst. 1 a § 239 odst. 1 a 2 o.s.ř. Jestliže odvolací soud svým rozsudkem potvrdil ve věci samé rozsudek soudu prvního stupně, připouští občanský soudní řád dovolání jen ve třech následně uvedených případech. V prvním z nich je dovolání přípustné, jestliže za podmínek stanovených v § 238 odst. 1 písm. b/ o.s.ř. byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, jímž bylo rozhodnuto jinak, než v jeho dřívějším rozsudku, který byl odvolacím soudem zrušen. Ve druhém případě je dovolání přípustné proto, že přípustnost dovolání vyslovil na návrh nebo bez návrhu podle § 239 odst. 1 o.s.ř. odvolací soud ve výroku svého potvrzujícího rozsudku. Ve třetím případě je podle § 239 odst. 2 o.s.ř. dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu přípustné tehdy, jestliže

odvolací soud při splnění dalších předpokladů uvedených v tomto ustanovení nevyhověl návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku, přičemž dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

O žádný z případů uvedených v § 238 odst. 1 písm. b/ a § 239 odst. 1 o.s.ř. v dané věci nejde, neboť odvolací soud, aniž ve výroku svého potvrzujícího rozsudku vyslovil přípustnost dovolání, potvrdil v pořadí první rozsudek soudu prvního stupně.

Zbývá posoudit přípustnost dovolání v intencích ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř., jehož se žalobkyně výslovně dovolává.

Podle § 239 odst. 2 o.s.ř. nevyhoví-li odvolací soud návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, který byl učiněn nejpozději před vyhlášením potvrzujícího rozsudku nebo před vyhlášením (vydáním) usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, je dovolání podané tímto účastníkem přípustné, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam.

Předpokladem přípustnosti dovolání ve smyslu § 239 odst. 2 o.s.ř. je, aby dovolací soud, za splnění podmínek zde uvedených, dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu, popřípadě v něm řešená právní otázka, jsou zásadně právně významnými. Rozhodnutí odvolacího soudu je pak otevřeno přezkumu pouze prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř., jímž lze namítat, že spočívá na nesprávném právním posouzení věci; použití dovolacího důvodu uvedené v § 241 odst. 3 písm. c/ o.s.ř. mířícího na pochybení ve zjištění skutkového stavu věci je vyloučeno (navíc se sluší zdůraznit, že skutkovým podkladem rozhodnutí dovolacího soudu mohou být jen ty skutečnosti a důkazy, které účastníci uvedli v řízení před soudem prvního stupně a v řízení odvolacím tak, jak jsou zachyceny v soudním spise a uvedeny v odůvodnění rozhodnutí, ke skutečnostem, které jsou namítány nově v dovolání nelze přihlížet). Zda jde o rozhodnutí zásadního právního významu, dovolací soud řeší jako otázku předběžnou (nevydává o ní žádné rozhodnutí) a jeho kladně vyjádřeným závěrem se podané dovolání stává přípustným. Objektívni hranice možného dovolacího přezkumu (reflektující vztah mezi návrhem na vyslovení přípustnosti dovolání a hodnocením právního významu rozhodnutí odvolacím soudem) jsou dány obsahovou konkretizací návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání, jemuž nebylo vyhověno. Odvolací soud totiž podle § 239 odst. 2 o.s.ř. zvažuje, zda jeho rozhodnutí má zásadní právní význam, jen z pohledu obsahu návrhu účastníka na vyslovení přípustnosti dovolání. Jestliže účastník v návrhu vymezil odvolacím soudem řešenou právní otázku, kterou pokládá - na rozdíl od odvolacího soudu - za zásadně významnou, vymezil tím objektivně meze dovolacího přezkumu právě touto otázkou.

Žalobkyně před vyhlášením potvrzujícího rozsudku odvolacího soudu (konkrétně u odvolacího jednání dne 20. 5. 1998) navrhla, aby v případě potvrzení rozsudku soudu prvního stupně bylo připuštěno dovolání k „výkladu ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 87/91 Sb., když výklad tohoto ustanovení nebyl dosud nikde publikován a soudy rozhodují rozličným způsobem i otázku případu náhrady škody, která vznikla v mezidobí od podání výzvy k vydání nemovitostí do doby vydání těchto nemovitostí“ (pregnantněji vyjádřeno, zda již z titulu ustanovení § 7 odst. 1 restitučního zákona je oprávněné osobě umožněno požadovat po povinné osobě, aby uvedla vydanou nemovitost do stavu ke dni doručení písemné výzvy k jejímu vydání) Odvolací soud takový návrh na vyslovení přípustnosti ve

svém rozhodnutí zamítl. Jen s posouzením této právní otázky je dovolací soud v dané věci oprávněn spojit závěr, že potvrzující rozsudek odvolacího soudu je ve smyslu § 239 odst. 2 o.s.ř. po právní stránce zásadního významu.

Aby se mohlo v konkrétním případě jednat o rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam, musí se v něm řešit právní otázka významná pro rozhodnutí dané konkrétní věci; současně musí jít o otázku dosud neřešenou jednotně v rozhodovací praxi vyšších soudů rozhodujících o dovoláních (dříve o stížnostech pro porušení zákona) nebo ve stanovisku Nejvyššího soudu České republiky (§ 28 odst. 3 zákona číslo 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů) či konečně v rozhodnutí nižšího soudu (soudu prvního či druhého stupně), které bylo vyššími soudy akceptováno a za účelem sjednocení judikatury publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek. Proto za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla odvolacím soudem vyřešena v souladu s konformní soudní praxí.

Podle poznatků dovolacího soudu právní otázka, která byla žalobkyní navržena k přezkumu v dovolacím řízení a byla významná pro rozhodnutí dané věci, nebyla dosud řešena ve stanovisku Nejvyššího soudu České republiky či v rozhodnutí soudu prvního stupně, které by bylo vyššími soudy akceptováno a za účelem sjednocení judikatury publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek; výklad ustanovení § 7 odst. 1 restitučního zákona nebyl sjednocen ani v praxi dovolacího soudu či soudů odvolacích. S přihlédnutím k tomu lze konstatovat, že jde o otázku zásadního právního významu a dovolání se tak stává přípustným.

Jiné, tj. v § 237 odst. 1 o.s.ř. neuvedené vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, nebyly dovolatelkou prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. b/ o.s.ř. vytýkány, ani z obsahu spisu nevyplývají.

Nesprávným právním posouzením je omyl při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav věci, k němuž dochází tehdy, jestliže soud aplikoval jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej interpretoval, anebo ze skutečností najisto postavených vyvodil nesprávné právní závěry

Posoudit, zda je napadený rozsudek odvolacího soudu se zřetelem k uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. a jeho obsahové konkretizaci, při respektování objektivní hranice přípustnosti dovolacího přezkumu, znamená v souvislosti s výkladem ustanovení § 7 odst. 1 restitučního zákona posoudit správnost odvolacím soudem vysloveného právního závěru, podle něhož z citovaného ustanovení nelze vyvozovat povinnost povinné osoby ze svých prostředků odstranit znehodnocení vydané nemovitosti, k němuž došlo v mezidobí od doručení písemné výzvy k vydání nemovitosti do jejího vydání, resp. uzavření dohody o vydání.

Podle § 7 odst. 1 restitučního zákona se věc se vydá oprávněné osobě ve stavu, v němž se nalézala ke dni doručení písemné výzvy k vydání věci povinné osobě.

Citovaným ustanovením je deklarována důležitost dne, kdy byla povinné osobě doručena výzva podle § 5 odst. 2 restitučního zákona. Systematickým a logickým výkladem lze dovodit, že smyslem tohoto

ustanovení je zajištění určité stability stavu věci, jejíž vydání je požadováno, a zamezení účelovým změnám tohoto stavu. Stav věci je totiž významný zejména u nemovitých věcí, kde vydání brání důvody uvedené v ustanovení § 8 restitučního zákona, týkající se právě stavu věci - ať již jde o stav materiální či právní (vydání stavby brání změna stavebně technického charakteru stavby, která je důsledkem její zásadní přestavby, vydání pozemku brání jeho zastavenost po převzetí státem či zřízení práva osobního užívání). Stav vydávané nemovitosti spoluvytváří rovněž existence věcných břemen, majících reálnou povahu; přecházejí totiž na oprávněného spolu s vydáním věci. Skutečnost, že ustanovením § 7 odst. 1 restitučního zákona bylo najisto postaveno, že významný z hlediska posouzení nároku na vydání je (mimo jiné) právě stav věci v době doručení písemné výzvy k jejímu vydání povinné osobě, má přispět k právní jistotě jak oprávněných, tak povinných osob. Povinnost vydávajícího (povinné osoby) uvádět vydávanou (popř. již vydanou) věc do stavu, v němž se nalézala ke dni doručení písemné výzvy k vydání, však z ustanovení § 7 odst. 1 restitučního zákona nevyplývá. Plynula-li by povinné osobě povinnost uvést věc do stavu, v němž se nacházela ke dni doručení písemné výzvy, ať již by toto „uvedení do stavu“ znamenalo odstranění znehodnocení věci jejím poškozením, k němuž v mezidobí došlo nebo odstranění znehodnocení běžnou amortizací věci, ztratilo by své opodstatnění jak ustanovení § 9, tak i ustanovení § 10 odst. 1 restitučního zákona. Bylo by totiž nadbytečné taxativně určovat - jak to činí § 9 odst. 1 restitučního zákona - porušení kterých povinností dává oprávněné osobě právo na náhradu škody a zejména deklarovat, že oprávněná osoba, které byla věc vydána, nemůže proti povinné osobě uplatňovat jiné nároky související s vydávanou věcí, než jsou uvedeny v tomto zákoně (srov. § 10 odst. 1 restitučního zákona).

Názor, že ustanovení § 7 odst. 1 restitučního zákona samo o sobě nezakládá povinnost uvést vydanou nemovitost do stavu tímto ustanovením deklarovaného lze pak podpořit i jeho gramatickým výkladem.; lze totiž předpokládat, že zakládalo-li by tuto povinnost vyjádřil by to zákonodárce slovy.

Nelze souhlasit s názorem dovolatelky, že oprávněná osoba nemá v případě znehodnocení nemovitosti, k němuž došlo právě v době po podání výzvy, možnost dožadovat se finanční náhrady. Takovou možnost jí dává ustanovení § 7 odst. 3 restitučního zákona bez ohledu nato, kdy po odnětí věci státem k znehodnocení nemovitosti došlo (musí však vždy jít o „kvalifikované“ znehodnocení); od vůle oprávněné osoby pak odvisí, zda požádá o finanční náhradu či zda znehodnocenou nemovitost přijme.

Lze uzavřít, že v mezích dovolacího přezkumu daných obsahovou formulací dovolacího důvodu uvedeného v § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. nevybočující z jeho objektivních mezí, je napadené právní posouzení věci odvolacím soudem ve svém výsledku správné. Tomu odpovídá závěr, že rozsudek, který na tomto právním posouzení spočívá, je rovněž - ve smyslu § 243b odst. 1 o.s.ř. - správný; dovolací soud proto dovolání žalobkyně, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 část věty za středníkem), zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hospodářská soutěž \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení, dokazování](#)

- [Odpůrčí žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Prevenční povinnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydědění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Advokátní tarif](#)
- [Domácí násilí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Nahlížení do spisu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náklady exekuce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)